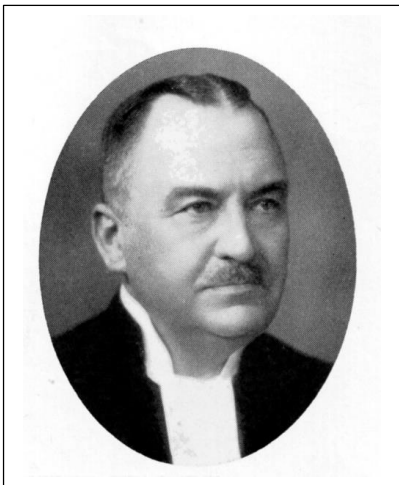

KONTRAKTSPROSTEN DAVID FROSTE

Av Erik Åman, införd i Glimtar 1995

Uppväxt

I gilletts arkiv finns ett manuskript om kontraktsprosten David Froste i Västerhaninge. Han var en stor personlighet och en ledande gestalt både bland ungdomskamrater och ämbetsbröder. Många Västerhaningebor minns honom med högaktning. Han föddes den 6 september 1880 i Knutby församling i Uppland. Fadern var organist och folkskollärare och av denne ärvde David Froste ett musikaliskt intresse. I ungdomen tog han starka intryck av sin mormor som hade växt upp på Tvärö i Östhammars skärgård. Somrarna, jularna och alla ferier tillbringade David och hans två år yngre bror Henning "hos denna sin dyrkade mormor och från denna släkt samt från livet på Tvärö stammar hans stora kärlek till skärgården och havet. Han var och förblev hela livet igenom en äkta rospigg." Så skriver hans skol- och uppsalakamrat Erik Åman. Saltsjöbaden, 1951.

Studietiden

Som ung student satt David vid sin älskade mormors dödsbädd och det var då han fick klart för sig att han ville bli präst. Under studenttiden i Uppsala var David Froste en "centralfigur" I Uppsala var han mycket aktiv i sångföreningen Orphei Drängar (OD) under Hedenblads ledning och han deltog i många sångarfärder både i Sverige och utomlands. I Hamburg råkade solisten Åke Wallgren bli hes och David Froste blev utvald till ersättare. Han fick klämma i med solopartiet i "En sangeres bön" och "Andens Herre du skall råde för de skatter du mig gaf, men så vis mig og din nåde, när min sang är stillned af".

Prästtjänst

Som nyligen prästvigd kom David Froste till Bollnäs och därefter fick han tjänst som komminister på Djurö. Värmdö, Djurö och Möja var på den tiden ett pastorat. Där verkade han 1910-1916. Han trivdes mycket bra i denna skärgårdsmiljö och bland sommargästerna fann han sin likaledes skärgårdsälskande maka.

Under bollnästiden hade han blivit god vän med hälsingesonen ärkebiskop Nathan Söderblom. Erik Åman beskriver vad makarna Froste senare berättade: "Sommaren 1916 gästades vi en vecka i Djurö prästgård av Ärkebiskopen och hans maka och äldste sonen Helge, och vi kajkade skärgården runt i vår motorbåt och hade många roliga upplevelser, bl a gästade vi Anders Zorn med fru två dagar på hans berömda segelbåt Mejt. Vid avskedet första dagen sade Ärkebiskopen:

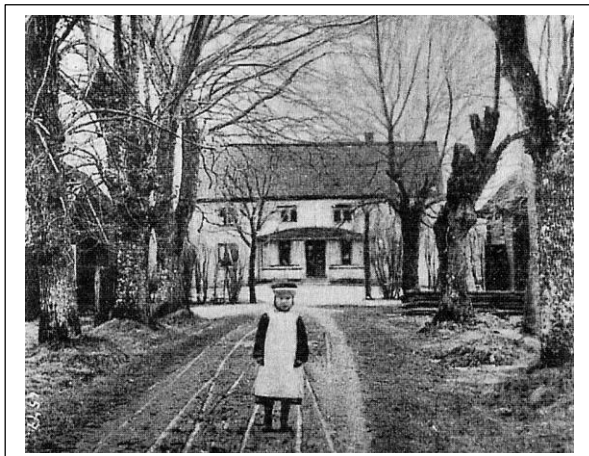
- "Fast vi inte är i Mora. Är gästfriheten den stora, Lika i dag och i morrn, hos herrskapet Zorn."

1916 kallades David Froste av markis Claes Lagergren att bli kyrkoherde i Dalarö och Tyresö pastorat. Där stannade han i fem år, men den stugan blev snart alltför trång. Han fick nya uppdrag av ärkebiskop Nathan Söderblom, bl a i Estland. Under ärkebiskopens sista levnadsår var David Froste dennes följeslagare på en hälsokur i Bad Mannheim i Tyskland.

I följande framställning citeras Erik Åman med några mindre ändringar och tillägg av mellanrubriker.

Berättelse av Erik Åman

"År 1919 blev David ombedd att hjälpa den 80-årige kyrkoherde Fahlborg i Västerhaninge som vice pastor. Att det gick att förena med den egna tjänsten i Tyresö var med bilens hjälp. Ibland minns jag att David hade högmässa i Tyresö samt kyrkostämma i Västerhaninge efter högmässans slut! Det var då att vara kortfattad på första stället och sedan köra så fort den gamla Scania kunde. En gång spärrades vägen av skogseld, men David fräste igenom trots risken med bensinen. Sina predikobiträden träffade han aldrig, ty han var ju

Västerhaninge gamla prästgård, riven 1921

aldrig själv på det andra stället. Ja, så skulle kyrkoherde Fahlborg avgå 1 maj 1921, men han dog i april och slapp därigenom flytta från sin gamla prästgård. Då var David ju redan vald till kyrkoherde i Västerhaninge efter att ha blivit kallad till fjärde provpredikant. Familjen bodde sedan kvar i Tyresö till 20 nov. 1921, ty det byggdes en ny prästgård i

Västerhaninge, då den gamla ansågs för dålig att reparera.

Det är alltså 30 år som David varit kyrkoherde där, och nog är det underligt att han blev emeritus 1 april i år men insjuknar den sista mars och dör den 15 april.

Kontraktsprost

David Froste blev kontraktsprost Över Södertörns kontrakt år 1934. Att hans kära kontrakt klövs i 2 delar vid Stockholms tillblivelse sörjde han över så länge han levde, han älskade varje del där av. Men jag tror att hans ögonsten var Landsortsutposten i havet, som han ju förhjälppte till att få ett kapell tack vare sin frikostige vän och församlingsbo, hovjägmästare Helge Ax:son Johnson på Berga. Landsort blev kvar i Strängnäs stift... Jag tror att David var en sällsynt lycklig människa! Han var sällsynt älskad av sina medmänniskor och trivdes i alla kretsar. Han hade en oerhörd charm och kunde "ta" människor. Umgicks lika lätt med kungligheterna på Berga slott som kolingarna i Stadsgården. Han var bortskämd av alla utan att det tog på honom, han var bara ödmjukt tacksam för all vänlighet han rönt.

En fri och öppen människa

I umgänget med församlingsborna var han en av dem i vilken krets han än var. Skolväsendet var han mycket intresserad av och jag vet att lärarkåren kände sig ha ett stöd hos skolstyrelsens ordförande. Barnen älskade han och han var älskad tillbaka - barn blevo så öppna för honom! Men ordning höll han på! Konfirmandundervisningen var han mycket intresserad av och barnen voro verkligen kunniga vid förhöret; han hade förmåga att väcka deras intresse. Av alla förrättningar sade han att han själv hade största utbytet av barndop - han blev rent ut lycksalig, när han fick ta en liten i sin famn! Han trivdes där han hade sin verksamhet och ju mer arbete han hade dess mer trivdes han kan jag säga. Södertörn med sin livliga och trevliga befolkning älskade han. Det är ju som ett litet rike för sig - en provkarta på vad Sverige äger: stora skogar, åkrar och ängar, berg och dalar, sjöar och hagar samt sist men inte minst kusten och den vidsträckta skärgården där utanför. Davids livliga sinne var naturligt nog öppet för tidens olika rörelser, men hans myckna arbete lämnade honom ej mycken tid i övrigt att fördjupa sig i de olika grenarna. Utom arbetet i den egna församlingen och kontraktet togs hans tid och förmåga i anspråk av prästgårdarnas förvaltning. Han var ju ledamot i Ecklesiastika Boställsnämnden och var mycket intresserad av arbetet däri.

Stort naturintresse

Hans kärlek till naturen gjorde honom intresserad av allt som hörde dit, framför allt av skogsvård. Han älskade skogen och var i yngre dagar ivrig jägare. Med åren blev han nog lika intresserad men ville ej skjuta - endast iakttaga. Jag minns på Tyresö när han brukade sätta väckarklockan på kl 2 för att få höra orren spela! Fiske har han ju hållit på med hela livet, även sitt sista levnads år då han var tjänstledig och bodde ute i vårt Djuröhem och höll på med det så mycket han orkade. Trots tilltagande ohälsa tror jag han kände sig lycklig härute. Det är nu mer än 40 år sedan David kom till Djurö som ung präst och hans maka har varit här mer än 50 år och har sina barndomsminnen från somrarna på Djurö,

På tal om fiske måste jag berätta hur David och en del andra "gubbar" varje november var ute på sikfiske i Horsfjärden i Västerhaninge Det var höstens

”stora händelse” för dem, men det var nog ett hårt ”jobb” i nattsvarta mörkret och ofta stormigt väder. Men vad fisk de kunde få! En gång minns jag att David kom hem en fredagsmorgon med en hel säck full av de härligaste sikar, och varenda människa som den dagen kom till expeditionen fick sikar med sig hem!

En hastig död

David led sedan många år av s.k kärlekskramp; hans läkare professor Nanna Schwartz sade mig att redan 1940 hade hon spårat den hos honom. Denna kärlekskramp kunde ge upphov till blodproppar och en sådan i hjärnan gjorde att han 1 april - samma dag han blev emeritus - kom in på Karolinska sjukhuset. Efter 14 dagars vistelse där var han så återställd att han ett par dagar var uppe och ingenting märktes av några sviter, Då kom plötsligt på söndagsmorgonen 15 april en propp i hjärtat som efter några timmar ändade hans liv. Han var fullt klar hela dagen och talade mycket med oss alla. Maka och alla fem barnen voro hos honom och han var så nöjd. Han ville sluta nu sade han. De sista åren har han många gånger sagt att det värsta som skulle kunna hända honom vore att ”bli sittande *decrepitus*” (oförmögen). Han blev förskonad och hans efterlevande äro tacksamma och nöjda: Tomrummet är dock gränslöst!

*Landssekreteraren Erik Åman var skol- och klasskamrat med David
Froste i Uppsala*